
צעצוע של שיעול

כשאנחנו צועדים ברחובות העיר הסואנים, בדרך כלל מטרידים אותנו אלף ואחד דברים: האם נספיק להגיע לעבודה בזמן, האם זכרנו לשלם את החשבונות, האם רשמנו את הילד לחוג ומה נעשה היום בערב. לרוב, אנחנו לא מתרכזים באוויר שאנחנו נושמים. כעת, מיזם חדש מבקש להפנות את תשומת לבנו לעניין הזה בדיוק, ובדרך מקורית: דובון צעצוע רובוטי שמוצב ברחובות לונדון, ושפותח בשיתוף פעולה עם חברה ישראלית, מתחיל להשתעל כאשר רמת זיהום האוויר בסביבתו הופכת לגבוהה מהמותר – ומזכיר לעוברים ולשבים שהם נושמים אוויר מזהם. הדובון, שנקרא "Toby Toxic" או בתרגום חופשי "טובי הרעיל", הוא יוזמה של משרד הפרסום "מקאן לונדון" בשיתוף עם חברת "בריזומטר" הישראלית, שאוספת נתוני זיהום אוויר מבוססי-מיקום בזמן אמת ומציגה אותם באפליקציה ייעודית. כשהנתונים מצביעים על כך שרמת זיהום האוויר בסביבתו של הדובון עברה את [הסף שמעליו לא מומלץ לחולי לב וריאות לבצע פעילות גופנית](#) [מאומצת בחוץ](#), הדובון מושיט את ידו אל פיו ומשתעל. הדובון מוצב בצמתים מרכזיים ובכבישים עמוסי מכוניות, ולצדו מונחים זרי פרחים, כך שהוא מהווה גם מעין אנדרטה

טובי מצייץ בטוויטר

טובי הודפס במדפסת תלת-ממד, ובהתאם לתנאי השטח בלונדון הגשומה, הוא חסין מים. הדובון, שהוצב לראשונה ברחובות הבירה הבריטית בסוף ספטמבר, יוזז במהלך שלושת החודשים הקרובים מדי יום למיקום מזהם אחר בלונדון, שייבחר על פי נתוני זיהום האוויר של בריזומטר. הדובון אינו מסתפק באזהרת הסובבים אותו מפני רמות זיהום האוויר, ובכל פעם שהוא משתעל הוא גם שולח דרך הרשת החברתית "טוויטר" הודעה לפוליטיקאים מקומיים, ומפציר בהם להשתמש בסמכותם על מנת לפעול נגד זיהום האוויר. כאמור, הנתונים לדובון מסופקים כאמור על ידי [בריזומטר](#), חברה ישראלית שהוקמה על ידי שלושה בוגרי טכניון ומספקת לשלל חברות נתוני זיהום אוויר עדכניים מ-80 מדינות ברחבי העולם. ניתן לגשת אל המידע באופן חופשי גם דרך אפליקציית בריזומטר לסמארטפון, וכך לגלות מהי רמת זיהום האוויר סביבנו בכל רגע נתון. בריזומטר סיימה לאחרונה [סבב גיוס כספים מוצלח](#), שבו גייסה 7.75 מיליון דולר. "משבר זיהום האוויר הוא הגורם הסביבתי המסוכן ביותר לבריאותם של אנשים ברחבי העולם", אומרת עידית לוונשטיין, מנהלת השיווק של בריזומטר. "החזון שלנו הוא דמוקרטיזציה של נתונים סביבתיים, כך שמיליארדי אנשים ברחבי העולם יוכלו להגן טוב יותר על עצמם ועל יקיריהם מפני הסכנות של זיהום האוויר ושנוכל להבין כיצד הוא משפיע לרעה על הבריאות שלנו". חשיפה למזהמי אוויר למיניהם, גם בריכוזים נמוכים, ידועה כקשורה למגוון רחב של [בעיות בריאותיות](#): מחלות לב וכלי דם, [סוגים מסוימים של סרטן](#), מחלות נשימתיות (כגון אסתמה), הפרעות בהתפתחות מערכת העצבים, תוצאי [לקה צוללת](#), [סוכרת מסוג 2](#), השמנת יתר וליקויים קוגניטיביים. השפעות אלה חמורות במיוחד כשמדובר באוכלוסיות רגישות, כגון ילדים, נשים בהיריון, חולים במחלות כרוניות וקשישים.

3 באוק' @ToxicToby9400 Toxic Toby

Thank you to @CBSNews for taking the time to film @ToxicToby9400 on Euston Road this morning. #CleanAirBear @BreezoMeter #CleanAir #pollution

תרגום הציוץ

11

5

2 באוק' @ToxicToby9400 Toxic Toby

Every year, more than 210 people die in accidents on London's roads. But 9400 die prematurely as a result of breathing London's toxic air. @JSandlerClarke, want to know more about @ToxicToby9400 the #CleanAirBear fighting to make #CleanAir a human right?

מלונדון לתל אביב?

בלונדון, קרוב ל-9,500 איש מתים מדי שנה בטרם עת עקב זיהום האוויר, והדובון נועד להוות תזכורת ויזואלית לרוצח הבלתי-נראה. רמות זיהום האוויר בלונדון נחשבות

לגבוהות במיוחד ו**יחורגות מהתקנות האירופיות** . ארגונים סביבתיים מקומיים נאבקים בממשלה הבריטית בניסיון לשנות את המצב, ויוזמות שונות בנושא פועלות בלונדון ובבריטניה בכלל. יוזמות אלה כוללות בין השאר **מענק** שמציע ראש העירייה הלונדוני ליוזמות מקומיות שמטרתן הפחתת זיהום האוויר, **אתר אינטרנט** שבו מוצגות רמות זיהום האוויר בעיר בזמן אמת, ו**פרס** שמוענק לארגונים וליחידים בבריטניה שנלחמים נגד זיהום האוויר. אנשי מקאן לונדון מתכננים להציב בעתיד את הדובון בערים מזוהמות בכל רחבי בריטניה, ולאחר מכן גם במקומות אחרים בעולם. מוקדם לדעת האם טובי ימצא את עצמו ברחובות תל אביב, ירושלים או חיפה, אבל גם בישראל איכות האוויר רחוקה מלהיות אידיאלית, ומעל **2,000 מקרי מוות** מיוחסים לזיהום האוויר בכל שנה. עלותו של זיהום האוויר והתחלואה הנובעת ממנו בישראל מגיעה ליותר מ-7 מיליארד דולר בשנה. הגורם העיקרי לזיהום האוויר העירוני בישראל הוא תחבורה, ונעשים מאמצים שונים להתמודד איתו. "המשרד להגנת הסביבה השיק לאחרונה מספר יוזמות שמטרתן להפחית את זיהום האוויר מתחבורה", אומרת ענבר בלום, מרכזת זיהום אוויר מתחבורה במשרד להגנת הסביבה. בין הפעולות נכללים הגדרת "**אזורי אוויר נקי**" שאליהם אסורה הכניסה לרכבי דיזל מזהמים בערים שונות (בחיפה ובקרוב גם בירושלים), סבסוד רכישת אוטובוסים חשמליים, סבסוד התקנת מסנני חלקיקים ברכבי דיזל מזהמים במיוחד ואכיפת המהלך בעת חידוש רישיון הרכב, הקמת מערכי שיתוף רכבים וסימון רכבים מזהמים. הצעד האחרון הוא תודעתי בבסיסו. "תושבי השכונה יידעו מי מחזיק ברכב מזהם, ובסופו של דבר האדם הזה ירגיש מחויב לעבור לדגם ידיותי יותר לסביבה", מסכמת בלום. "הייתי רוצה לראות יותר קמפיינים בנושא גם בישראל", מסכמת גם לוונשטיין, "חשוב מאוד שאנשים יבינו שזיהום אוויר הוא נושא רציני וקריטי שמשפיע על החיים שלנו".